

प्रश्न १: समर्थाचे चरित्र सूचित करणाऱ्या ओव्या

1. उपासना करुनिया पुढे | पुरवले पाहिजे चहुकडे | भूमंडळी जिकडे तिकडे | जाणती तया || (१९-१०-८)
2. जाणती परी आडळेना | काय करितो ते कळेना | नाना देसीचे लोक नाना | येऊन जाती || (१९-१०-९)
3. आपण करावे करवावे | आपण विवरावे विवारावावे | आपण धरावे धरावावे | भजन मार्गासी || (१९-१०-१७)

प्रश्न २: समान ओव्या

- कीर्ती पाहता सुख नाही | सुख पाहता कीर्ती नाही | केल्याविण काहीच नाही | कोठे तन्ही || (१९-१०-२५)
- कीर्ती पाहो जाता सुख नाही | सुख पाहता कीर्ती नाही | विचारावीण कोठेच नाही | समाधान || (१२-१०-१९)

प्रश्न ३: समर्थाच्या मठाचे वर्णन

समर्थाच्या मठात अनेक विषयांवर विचार विनिमय चालू असतो. तेथे विविध समस्या, राजकारण यांच्यावर चर्चा घडत असते. प्रामुख्याने अध्यात्म, उपासना व राजकारण हे विषय चर्चेस असत. सद्गुणावर निरूपण चालते. परस्पर विरोधी मते मांडली जातात. साधार, सप्रमाण वाद विवाद होतात. खरे काय खोटे काय याच्यावर साधक बाधक चर्चा होते.

प्रश्न ३: थोडक्यात उत्तरे

1. शक्यतो शक्तीवन्ताला अनेक प्रकारचे विचार सांगणे इष्ट का?

मठाधिपतीचे कार्य दगदगीचे असते. विविध विषयांचा अभ्यास, माणसांशी संपर्क, प्रवास, वाद विवाद, सर्वांशी जमवून राहणे, या सर्व गोष्टी एखाद्या दुबळ्या माणसाला शक्य नाहीत. म्हणूनच जो बुद्धीने, मनाने व शरीराने बलवान असेल त्यालाच आपले विचार शिकवावेत.

2. महान्ताने कार्याचा व्याप वाढवताना कोणती खबरदारी घ्यावी?

जोपर्यंत झेपेल, आवडेल तोपर्यंतच काम करावे. एकदा का कामाचा, भोवतालच्या माणसांचा कंटाळा आला तर दुसऱ्या मार्गास जावे. ("वो अफसाना (story) जिसे अंजाम तक लाना न हो मुमकीन उसे इक खुबसूरत मोड देकर छोडना अच्छा" - साहीर लुधियानवी)

प्रश्न ४ अ : निष्क्रियता सोडून भक्तिमार्गाचा प्रसार करावा (खूप matching ओव्या सापडल्या नाही असे वाटते)

1. जुन्या लोकांचा कंटाळ आला | तरी नूतन प्रांत पाहिजे धरीला | जितुके होईल तितक्याला | आळस करू नये || (१९-१०-१८)
2. काम नसणार नासते | अपान वेडे उगेच पाहते | आळसी हृदयशून्य ते | काय करू जाणे || (१९-१०-२१)

प्रश्न ४ ब : दासबोधाचा प्रसार का व्हावा

सर्वसधारणपणे धार्मिक साहित्य म्हणजे जड, उगाचच गहन विषय, ज्याचा practical आयुष्याशी काहीही संबंध नाही असा समज आहे/असतो. माझाही होता. पण दासबोध वाचत असताना असे बिलकुल वाटत नाही. आजच्या आयुष्यातही एकदम वापरता येतील असे विचार समर्थानी मांडलेले आहे. उगाचच खोटा चांगुलपणा, खोटी टोकाची नीतीमत्ता वापरणे शक्य नसते. तेच समर्थानी शिकवले आहे. उद्देश चांगला ठेवून आधी प्रपंच आणि त्यातूनच परमार्थ, समाज सेवा ही अत्यांतील मोलाची शिकवण समर्थ देतात. म्हणून याचा प्रसार होणे ही काळाची गरज आहे.